

Detergenten

Information för Sunlights och Sumas personal i Nyköping

Nr 9 1971

MANLIGA OCH KVINNliga JOBB – ELLER RÄTT PERSON PÅ RÄTT PLATS

Jämlikhet könen emellan, lika lön för lika arbete, chans till jobb på lika villkor o.s.v. Dessa påståenden är hyperaktuella och ligger helt i tiden, men hur överensstämmer de med de praktiska förhållandena på arbetsplatsen?

Fortfarande finns det många arbeten, även i vår fabrik, som betecknas som traditionellt manliga trots att en viss utjämning kan konstateras. I nr 3 av Detergenten presenterades tre kvinnor på f.d. manligt jobb, nämligen truckförarens. I det fallet var man fullständigt överens, såväl från kvinnornas som från arbetsledningens sida, att kvinnliga truckförare är fullt användbara på dagens arbetsmarknad.

Man får lätt känslan av, att under perioder då manlig arbetskraft är svår att uppbringa sneglar man åt kvinnan för att se om hon eventuellt skulle kunna klara av att överta manliga arbetsuppgifter.

I ca 5 veckor under september-oktober har ODR-maskinen på pulverpackningen styrts av kvinnohand. En ovanlig syn i

fabriken, en långhårig blond flicka på en plats där man alltid sett manlig arbetskraft. Men på grund av semester och omplacering fick Kristina Linderholm hoppa in tillfälligt som maskinskötare. Red frågade Kristina hur det kändes att fungera som något så manligt som maskinskötare på pulver?

”Jo tack — det är alltid skoj att pröva något nytt och här på pulver finns inte så många variationsmöjligheter så jag tog den här chansen att försöka” säger Kristina.

Hade Du svårigheter att lära Dig maskinen? Tekniskt?

”Nej, jag har jobbat så länge vid ODR:en så i stort visste jag hur den fungerar. Men det är klart, oberoende om man är manlig eller kvinnlig så fordras ett visst tekniskt intresse för att få arbetet att flyta och för att det skall bli roligt”.

Var arbetet kroppsligt tungt? Det är väl närmast de fysiska krafterna man anser kvinnorna sakna för att orka med många av de manliga arbetsuppgifterna, ävenom det säkert finns s.k. manliga jobb, som inte fordrar så stor fysisk styrka.

”Det enda som krävde kroppskrafter i det här fallet var inmatningen av kapslar i maskinen — d.v.s. att lyfta tillräckligt stort antal kapslar från vagnen in i förpackningsmaskinen. I början hade jag hjälp av en manlig med det arbetsmomentet också därför att jag skulle hinna lära mig övervakningen av maskinen, men sedan skötte jag maskinen ensam”.

Hade Du samma lön som en manlig maskinskötare?

”Ja det hade jag faktiskt och jag tjänade ca 30—40 kr mer per 14 dagar än jag gör nu”.

Om det skulle bli en fast plats ledig som maskinskötare på pulver, skulle Du söka den då?

”Jag är tveksam på den punkten. Man kan nämligen inte räkna med att få stå vid samma maskin jämt, utan måste skifta. På ODL:en, som fyller 40 dl, är kapslarna ännu tyngre. I längden skulle det kanske bli för påfrestande. Men jag hoppar gärna in som vikarie om det behövs. Om inmatningen av kapslar kunde mekaniseras, och arbetet därigenom bli mindre fysiskt krävande, ja då skulle en

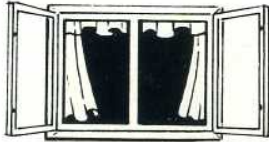
kvinnlig arbetskraft klara maskinskötarjobbet kanske lika bra som en manlig. Jag antar att man heller inte sätter en fysiskt klen manlig person på ett jobb, som kräver större mått av kroppskrafter.”

Just det. Kristinas sista replik accentuerar frågan i rubriken om man skall fortsätta att tala om manliga och kvinnliga jobb, eller skall man sträva efter att i första hand få rätt person på rätt plats, oberoende av kön. Visst är män och kvinnor olika, fysiskt sett, det kommer vi tack och lov inte ifrån. Det är heller inte fråga om att försöka göra om kvinnor till män, lika litet som det är nödvändigt att kvinnorna först övergår till de mest fysiskt krävande av de s.k. manliga arbetsuppgifterna. Intelligensmässigt är det väl dock ingen skillnad?

Red gick över till produktionstekniska avdelningen, som ansvarar för rationaliseringar och planering av arbetsplatserna i fabriken och frågade Edvin Svensson efter deras inställning till utformningen av arbetsplatserna? ”Det är faktiskt vår strävan att, vid ändring av befintliga och utformning av nya arbetsplatser, i första hand utgå ifrån att försöka anpassa dessa på ett sådant sätt, att arbetet kräver minsta möjliga fysiska prestation, d.v.s. ur bioteknologisk synpunkt riktig arbetsplats.”

Vad säger man från produktionsledningens håll?

Bengt Östergren: ”Från produktionsledningens sida är vi naturligtvis intresserade av att få över kvinnorna på de s.k. traditionellt manliga arbetsuppgifterna för att försöka uppnå en större flexibilitet i personalbemanningen och därmed en jämnare produktion. Jag tror, att man redan vid rekryteringen noga bör överväga placeringen av kvinnlig arbetskraft. Den största svårigheten tror jag

FÖNSTRET

Vid utfarten från AB Sunlight finns, som väl de flesta har märkt, en stoppskylt. Sådana finns för övrigt även vid järnvägsspåret inom parkeringsplatsen. Att värna om säkerhet i trafiken är en god sak och bör uppmuntras, men ovan nämnda skyltar tror signaturen dock enbart skapar irritation. Med tanke på stopptecknet vid utfarten från parkeringsplatsen, så vore ett dylikt tecken vid infarten minst lika befogat, eftersom det stora huset till höger effektivt skymmer de fotgängare, som är på väg till eller förbi Sunlight.

I annat fall föreslås, att stopptecknet vid utfarten ersättes med räcken vid övergångsstället för att hindra slarviga fotgängare att störta ut i körbanan.

Beträffande stopptecknen vid järnvägs-

spåret är man benägen att uppfatta dessa som ett illvilligt skämt. På allmänna vägar fordras att man respekterar dessa tecken, varför en tillägsskylt med "Respektera stopplikten" tyder på att allt för många nonchalerar denna. Med hänsyn till tågtätheten, tågtiderna och -hastigheten inom parkeringsplatsen, torde risken för kollision tåg/bil vara minimal. Det kaos, som nu uppstår i rusningstid genom stopplikten, ger mera irritation än säkerhet i trafiken. Även om ringklockor och blinkljus är en dyrare anordning så skulle detta ge betydligt större säkerhetseffektivitet och trivsel i trafiken på parkeringsområdet. Trivsel är också värd pengar!

"Anti-stop"

Svar se sid 5

dock ligger i motståndet från männens sida, vilket fortfarande finns i vår generation, att vilja acceptera kvinnor på dessa s.k. traditionellt manliga arbetsuppgifter."

Hur resonerar man inom fackföreningen? Red bad Roine Eriksson om en kommentar.

"Helt klart önskar vi även i fackföreningskretsar att arbetsgivaren erbjöd ett arbete på lika villkor för manlig eller kvinnlig sökande. Därför tror jag, att man redan vid anställningstillfället bör angripa frågan beträffande manliga och kvinnliga arbetsuppgifter. Det är också möjligt att en annan lönesättning än den vi har i dag kunde bidra till en utjämning. Vi håller just på med arbetsvärdering och kanske kan vi hoppas på

något i det sammanhanget, som underlättar utjämningen mellan manliga och kvinnliga arbeten. Det finns en hel del förutfattade värderingar, som vi inte vet om de är riktiga liksom ett formellt tänkande i detta med manliga och kvinnliga jobb. Det fordras att man uppriktigt försöker komma bort från den tanken. I stället för att ta hänsyn till kön bör man redan vid placeringen av arbetskraften mera se till individens lämplighet för olika arbetsuppgifter".

Red tackar Kristina, Edvin, Bengt och Roine för kommentarerna. Du som läser Detergenten och har synpunkter av allmänt intresse, kanske inte enbart i den här frågan, kom till Red, tel. 109, så skall vi vädra dem i spalterna. Vill Du skriva under signatur kan Du göra det i "Fönstret" t.ex.

Arbetsledare på konferens

Lördagen den 9 oktober hade Sunlights arbetsledare samlats på Getå Turisthotell till årlig konferens.

Elis Härshammar, personalavdelningen, hälsade välkommen och öppnade konferensen varefter Gösta Kavén började sin information med en översikt av det nuvarande arbetsmarknadsläget, vilket för närvarande ter sig tämligen dystert. Vi vet inte, om den konjunktursvacka vi för tillfället befinner oss i, nått botten eller ej. Avmattning har skett sedan 1970 med början inom skogs- och stålindustrin, men nedgången har nu drabbat praktiskt taget alla branscher med minskad orderingång och lägre vinster som följd. Under årets första åtta månader har 822 varsel om personalinskränkningar skett inom svensk industri. 163 företag har varslat om nedläggning, 5.600 personer har permitterats under året fram till september månad.

Vid räkningen hos arbetsförmedlingarna i början av oktober konstaterades 63.700 arbetslösa av vilka hälften var under 25 eller över 60 år. Arbetslöshets-siffran är den högsta på 10 år. Under 1971 har drygt 40.000 personer gått på omskolningskurser, 74.000 personer har under de senaste 12 månaderna fram till oktober avslutat en utbildning inom AMS omskolningsverksamhet, av dessa var 40.000 kvinnor. Under vintern 1971—72 kommer ca 30.000 människor att beredas sysselsättning i beredskapsarbete.

Gösta Kavén fortsatte med information om det aktuella handelspolitiska läget, om Sveriges agerande i EEC-frågan och vad det kan betyda för vårt företag i det skandinaviska samarbetet om inte Sverige associeras på något sätt i EEC.

Konferensdeltagarna fick också en redogörelse för företagets kapital- och re-

parationsbudget för 1972. Hur denna är fördelad och vilka investeringar som kommer att göras på olika avdelningar. T.ex. kommer ventilationen på tvål- och pulveravdelningarna att förbättras, en ny indunstare installeras i glycerinavdelningen, instrumentering i slurryberedningen, bulkhantering av natriumsulfat, ny ångpanna, djupstaplingshyllor i lagret etc, för att nämna några av de viktigaste och mest kostnadskrävande förändringarna.

Miljövårdsfrågorna hade naturligtvis sin givna plats på föredragningslistan. Vad man speciellt kan glädja sig åt i miljövårdsdebatten för närvarande är att den blivit mera saklig, även i massmedia. Den snabba takten i utbyggnaden av reningsverken är en annan sak att glädjas åt. Man beräknar att 1975 skall ca 50 % av befolkningen i tätorterna vara anslutna till reningsverk med kemisk fällning.

Efter det Edvin Svensson, produktionstekniska avdelningen, informerat om arbetstidsförkortningen, som för Sunlights del skall vara genomförd till 1 februari 1972, övergick man till övriga frågor och diskussion.

IDROTT

En hönör för Sunlights IF, som för tredje året i rad utgick som cupvinnare i Nyköpingskorpens fotboll. Atom besegrades i finalen med 3—1. Segern fixade Mats Johansson och Kjell Karlsson med två resp. ett mål var.

Svar till "Anti-stop"

Red lät frågan gå direkt till Sixten Gillström, skyddsingenjör, och ansvarig även för trafiksäkerhetsfrågorna inom företaget. Sixten säger: "Signaturens reflektioner över skyltarna är alldeles riktiga. Beträffande skyltarna vid järnvägsspåret kan jag säga, att tillägsskylten 'Respektera stopplikten' är borttagen sedan någon månad tillbaka. Skyltarna för övrigt är anmälda till trafiknämnden i samband med att vi anhållit om att få sätta upp stoppljus. Vi anmälde saken först till SJ, men via några andra instanser ligger ärendet nu hos Nyköpingsmyndigheten. Denna fråga tog vi itu med redan i mars månad så man kan gott säga att kvarnarna mal långsamt. Intill dess vi får myndigheternas besked om stoppljus eller inte så kommer vid järnvägsspåret att sitta skyltar av annan typ än de tidigare, d.v.s. en rund skylt försedd med ett lok, ett vågrätt streck och ordet Stopp i svart på gul botten. Den är den allmänt förekommande stoppskylten för obebakad järnvägsövergång.

Skylten vid utfarten från parkeringsplatsen har vi ganska litet att säga till om. Den är uppsatt av stadens myndigheter, mest med anledning av att många skolungdomar passerar här på väg till

Högbrunns- och Gripenskolorna. I samband med att denna skylt sattes upp påpekade vi faktiskt lämpligheten av en liknande skylt även från andra hållet, d.v.s. vid infarten till parkeringsplatsen, men här ville myndigheterna avvakta och satte i stället upp det skyddsräcke, som nu sitter strax intill knuten av det stora gula huset.

Sammanfattningsvis kan jag alltså svara sign. "Anti-stop" att från företagets sida är vi i princip överens med Dina synpunkter, men att vi för dagen inte kan göra mera än avvakta beskedet om stoppljus och ev. stopplikten vid infarten till parkeringsplatsen. Vi kan inte från företagets sida agera helt självständigt i de här frågorna utan måste samarbeta med resp. myndighet."

NY SUNLIGHT-BROSCHYR

Du som inte fick någon Sunlight-broschyr den dagen den delades ut i porten kan hämta på personalavdelningen eller hos portvakten.

Informationsmötet

på Träffen den 27 oktober hade samlat drygt 200 deltagare. Rolf Lindman inledde med en översikt av det aktuella läget samt företagets framtidsutsikter. I nästa programpunkt tog Gösta Kavén upp miljövårdsdebatten, som beträffande tvättmedlen fortfarande är aktuell, men glädjande nog blivit mera saklig och balanserad.

Efter en paus i vilken det bjöds på smörgås, öl och kaffe, avslutades mötet med frågor och diskussion. Klockan hade faktiskt blivit över 22 när Elis Härschammar tackade de svarande i panelen, som förutom Rolf Lindman och Gösta Kavén hade förstärkts med Sven-Olof Vannerus, Sunlights marknadsdirektör.

PERSONALMEDDELANDEN

Vi gratulerar till

50 år

Sven Svensson, förrådet, 26/11

30 år i tjänst

Märta Westling, tvålpackningen, 10/11

25 år i tjänst

Göta Pedersen, redovisningsavd., 25/11

15 år i tjänst

Hans Granath, verkstaden, 13/11

10 år i tjänst

Sven Stolt, utvecklingsavd., 15/11

Vi säger välkommen till

Per Pileryd, Suma 27/ 9

Stig Andersson, tvålpackningen, 27/ 9

Erik Welander, ekonomiavd., 1/10

Taisto Leskinen, pulvertillverkn., 1/10

Gunnar Björnberg, pulverpackn., 8/10

Per-Arne Franzén, tvålpackningen, 8/10

Ann-Kristin Jonsson,
driftkontrollab., 11/10

Harri Johansson, pulverpackn., 11/10

Thomas Persson, pulverpackn., 11/10

Eva Eriksson, driftkontrollab., 1/11

Christer Wirén, Suma, 1/11

och adjö till

Agneta Ruthström, tvålpackn., 15/10

Anette Larsson, driftkontrollab., 20/10

Bengt Johansson, pulvertillverkn., 28/10

Susanne Carlsson, utvecklingsavd., 3/11

*

EFTERLYSNING

För att få studiecirkeln kring Personalfrågor mera representativ efterlyses flera deltagare från "fabriksgolvet". Anmäl Dig till Ulf Johansson, tel. 108.

Det har visat sig omöjligt att nå alla inom företaget, som hedrade minnet av Klara Pettersson, när hon i somras gick bort efter 30 års tjänst och 15 år som Sunlight-pensionär. Jag ber därför, trots att några månader förflutit sedan hennes bortgång, att med Detergentens hjälp få tacka alla och envar på Sunlight, som bidrog till att bevara Klara Pettersson i tack-samt minne.

Bengt Pettersson

AB SUNLIGHT

Fack

611 01 Nyköping. Tel. 0155/172 00

Ansvarig utgivare: Elis Härshammar

Redaktör: Daga Lundkvist

Ändrat system för personalköp

En personalköpsbutik håller nu på att iordningställas i byggnaden utanför portvakten. Närmare information på anslags-tavlorna inom kort.